

5

CÉNTIMOS

AÑO III

Sóller 9 Agosto de 1919

N.º 117

EN XERRIM

SETMANARI BILIGUE, SATIRIC Y DE BON HUMOR

PRECIOS DE

Provincias: Un trimestre

Extranjero: Un año

— Pago por an

Correspondencia y Ad

Luna, 27.—SÓLLER (I)

No se devuelven los origina.

DESDE SAN SEBASTIAN

RAPIDA

He asistido a unas carreras hípicas. En el palco más activo y más soberano, contemplan el noble sport la Reina y sus hijos. La clase noble, acude envuelta con sus ricos vestidos. La clase media se sienta igualmente, más ataviada que la noble. Es difícil el distinguir el rico con el pobre.

Yo no que soy ni noble ni hidalgo ni ministro; fui tratado de excelencia. No era un título especial que se adjudicaba a cualquiera. Pero quizá con mis lentes dorados, mi levita negra y mi corbata arcaica se me tomó por un marqués arruinado.

Por allí hay vendedores de almuerzos que vejan el bolsillo del espectador. No os tratan de «excelencia» pero quítanse el sombrero al recibir el importe.

El que almuerza ofrece su comida a los vecinos. Estos no aceptan y dan las gracias respetuosamente.

Por un quitame esas pajas hay escisiones entre el populacho, que son criticadas por la nobleza, y por los que sin ser nobles lo aparentan.

Y yo entablo relaciones con una vecinita rubia....

LEO. USA

Baixos de caixó

Dissapte passat vaix quedá en sos cabeis drets, com aquell qui diu, lletjint ets Epitafis Sepulcrales des meu amic Bacallanet que com tots sabem es un homo tot d'una pessa que no's tomba ni per meco.

Y dic que vaix quedá en sos cabeis drets perquè hem vengueren a sa memòria uns epitafis que vaix veure a un Cementeri d'un poble des pla, y que perquè no digueu sídus sous son quatre, vos vaix a resenyá.

Es Cementeri era rústic en desmasia, propi de la pajesia. Una l'entrada senze portas formada per un arc de pedra mitx esbucac que sostenia una creu de ferro mes roveyada que sa llengua de na Simona, después de s'arc un metro de terreno em-

pedrat, qu'era causa de molts de batuts per mos de sa seva plana superfície.

A la dreta venia un camí format per dues tires de sepulcres, camí mes tort qu'es Campaná de Muro y se primera sepultura com aquell qui no diu res, vos deyen:

Reposa aquí mon amó
y mon amó aquí reposa
reposa aquí y a més gosa;
reposa tant qu'una glosa
no's capasse de diró.

Seguiam mes envant y a mitjan camí vos trobaveu amb un altre sepulcre que riguent riguent vos endosava pes morros:

Arros, sopas y monjetas,
patatas, pa, caragols,
lletugas, endivis, cols,
trufes, porcs y galinetas,
botifarres, sobrasadas,
formatje, jamón y sahimi,
sopa groga y fideu prim
y fruitetas confitadas
y cosas que no tenim

ni si quiera anomenadas,
venia es qui aquí es difunt,
y ets hereus desgraciats
per viure s'han dedicats
a género de tal punt,
venen an es cap d'amunt
a preus bastants limitats.

Aixó es un epitafi-anunci qu'encara que no sia capaz de fé aixecá drets es cabeis d'aquell periódista solleric, entusiasta pets anuncis engiosos, y al menos fá quedá bisco a un tort.

Sortiau des camí de tombas, y veyeu un altre surtit de sepulcres farests, uns dels quals, duye aqueixa inscripció que mos fé fe s'esclató de plorayes, tant sentimental es es poema.

«mi Esposo
que Reinó En mi corazón
singezo
dejo esta gran población
y el mozo
con enorme aflixion
de un pozo
salió con gran dilazion;
y el pozo
era ¡oh Dios! mi corazón.»

Sinc passes mes avall:
«Señor rezat un padre nuestro
que en este sitio con honor
reposa un hijo
que no es vuestro
pero que es hijo de Doña Leonor»

Y per acabá de fé un vuit, en dos ceros aquest cacahueta, a sa tomba número 3:

«Aquí descansa un bon peix
que de tot ofici fé
y a lo últim es fé fossé
y se vá enterrá a ell mateix».

PEP NOV

GENOVEVA DE BRABANTE

De venta en la imprenta de este periódico a 60 ptas. ejemplar.

Pescadós de canya y...

Boné l'hem feta Jeroni an aquesta en so plorá. Ja l'heu perduda pescadós de canya, d'aquests de volenti y de llenses; tot cristo an es filiat a pegá consum.

Una Pragmática Real Decret, Edicte o Real Orde desenterrada perventura des Códic de Teodosio, de sas Lleys de Toro, des «Fuero Jusgo» o de se «Recopilació» mane que tota persona de cualsevol brás o estament sia, que per passetemps, diversió o Sport, vaje a pescá en llenxe, en rems o en llenxe motor o assegut a demunt ses puntes d'una roque pigotere, passí pel filiat des Port a pagá s'impuesto del consum des peix qu'heura mort.

Aqueixa disposició pot assé consecuenca d'una reclamació qu'es pescadós (varios) volian fer a Sa Padrina o Tia de Petra, motivade per una grosse pescade que un maurista de s'Estat Majó, va fer diumenje pasat.

Dós calificatius podem aplicá an aqueixe disposició:

«Remuneradora» en premit d'aquell cuadro tan hermós y tan digne de sa nostra cultura sollerique, quant casi tots es pescadós de Sólle arriban amb un sol estol, traginats en dos tranvías, passatje pagat, anade y venguda an es Colegit electoral, y barret en má y anques enrera demanant publicament sa candidatura a D. Jeroni.

S'altre calificació es ben bolxevique «perque demanen es pescadós» s'igualdat contributive sobre una especi agravade, per tothom y tota persona, y si fossen mes espavilats reclamarian doble dret per tot peix agafat per un capitalista o burgués, porque una cose o s'altre, es aquell que fá de se pesque una diversió mes o menos lucretiva.

UN PESCADÓ DE RIU

Procés Torrandell

Segons informes dia 29 o 30 d'aquest més tendrá lloc sa vista de sa cause incoada cuantre es nostro amic D. Jacinto Torrandell, de Muro, a l'Audienci de Palma, per motiu d'havé escrites injurias cuantre el Rectó de Muro a demunt aquest periódic, y havé publicat qu'es dit Rectó havia usurpat 8.000 duros an es pobres des mateix poble.

Detalls mes envant.

De sa Regió

DE MANACÓ

Vaix a contestá a un escrit insertat an aquest setmanari per un Aucell sense gabi,

el cuál v'amollá més barbaridats qu'un carreté cuant s'enfada.

Dic aixó porque diu s'Aucell que per maná aqué ll jove an en Belmonte no ha de menesté una direcció tan toradada com se meva; y éll per contestá a Una Gabi Buida vá sercá dos secretaris; y conta qu'a agafat sas dues carrosses mes grosses des poble.

En cuánt a s'acordeon que dius que domés me devia fé mal de cap a mi, te suplic que tengues mes vergonye y mes educació qu'aixó de fé tant d'escándol tenguent veinat a cada part amb enfermedat grave, es tení sa concienci bruta, demostres no havé tengut may sa concienci nete, y pots posá que val mes teni servell que no teniré y februt.

Amb alló de qu'hem desitjes sort festetjá, y que sas allotas sen riven té particip qu'encara no m'he vist an d'assé com tú, ni es teus dos secreta. qu'en havé anat mes de tres vegadas a una case vos tanquen sas portas, porque no volen bastiá amb farradures, tenguent en conte qu'es qui parla d'alló es perqu' ell ja fá pudó. Qui sa colga amb atlots s'aixeca.....

També deis que m'esperau en sa ploma en sa mà y es tinté a dins sa butxeca, mes valdria qu'hey dugesseu un potet d'auguent d'educació per posá dins aquest carabassot vostro, qu'encara qu'el tengueu gros, el duis ple de carabasses de Muro (pero podridas).

Vos espera Sa Gabi Buida en so portelló ubert per agafá s'Aucell sense gabi, y cuánt el tengue a dedins li farà passa sas de Cain.

SA GABI BUIDA

DE MANCÓ

Aquest poble, qu'está situat dins un frondós vall rodetjat d'olivá, sa seva producció principal es s'olí. An es pareixa, aquest article havia d'está aquí mes barato qu'a un altre poble que no siga productó; pero no resulta aixi sino tot lo contrari; per lo qu'hey cau molt be aquell refran castellá que diu: «en casa del herrero cuchillo de palo»

Diariament lletjim an es periódics, qu'a Palma s'hi ha posat tassa y se ven a una pesseta en coranta céntims es litro, mentres que noltros aquí mos deixam prenda es pel pagantllo a una pesseta en vint céntims sa lliura, casi el doble de Palma, y encara hey ha qui te pó que la cosa, no pitjori, y desapareguent per complet, si volem menjá grassa mos vegem obligats a adoptá es saborino, sistema que segons mos conten, s'usava antigament a certs pobles de Mallorca el cual consistia amb un enfilay de connes de xuya que solían teni penjat darrera sa porta y s'el manllevaven com si se tractas de sa granera.

de dias mos feren un e tots es que tenguessen an es determini de tres declararlo a sa casa de la na de decomis. Ignoram ara donat tal disposició, qu'encara en deu havé deposit clandestin d'oli per persones egoistas, que ha pegaroshó a 43 ó 44 duros estiman més gordarlo, espe- ló vendre a 50.

A hora de que ses autoritats pren- cartes en s'assuntó y si hey ha oli quen an es que'l tenga vendrel a un eu rahonable y si no n'hi ha qu'en du- guen, antes que mos vegem obligats a adoptar es sistema des saborino.

NEY-NEY

D'ESTABLIMENTS

¡Vaja una mitja bleda, per ne di bleda sensera, amb aquest Arnau es barbé!

Es dia de Sant Jaume en motiu de sas festas, pareixia un no sé que amb tant de ballá per ca's Coreu y altres bandes que jo no'l vaitx veure. Remená bastant sas formés que passetja desde es naixament.

A més deya que sabia molt de ballá. Jo que som un poc aficionada an es ballá no vaitx podé veure qu'in dimoni de ball era aquell que ballava.

Arnau fé el favó de dirlo qu'esper sa va contesta.

om na

MITJE FAMELLA

DE BUNYOLA

comensa assé gros. No va quedá mes remey, que per no teni oli varem havé de fé sas sopas en llet, y ara resulta que a dos reconets es nobles inspectós ni trobaren 22.942 litros. ¡Aixó son ets homos que volen bé anes poble!

Es que se figuraven que n' Ubaldo Ribas los emperaria perque perteneixien a sa mateixa ganaderia? Senyó batle daixó gno ni han donat conta?

Vosté heuria d'essé tan actiu en cuestió de sa Junta de Subsistencijs com heu varen assé es qu'enaren a fé s'embargo a na Maria Serella, y si no tracta d'asseró, sortirem en cuatre de sa Junta perque en so pa es un poc grosset.

Sabem ques blat intervengut sa tassa máxima ha d'assé de 45 cts. es kilo, at- vertintlos que no ha d'assé com llenques de predeñy de Binisalem. Aixó heu dic perque mestre Juan Cañelles els se presen- tá un pá fet a Palma, y se diferenci ha- guda els se fé caure en vergonya.

Jo me pareix que si mestre Juan Cañe- lles y en Juan Perrito no'hu prenen en so puny estret poc ferá el senyó batle.

De sis que venen pá dos son concejals, un es seu sogre, s'altre cosí, y un'altre que a caseva en venen vá a ma d'assé cunyat seu.

En cuant a s'higién li demanam que fassé té sas siquis netas, ets seferetxos, es fameret de sa creu d'en Gomis y sas clavaguères de pes carrés. Pero si vosté vol segui deixant fé sa des carré de Sant Bartomeu destepada li servirá per tirá aquella bruto que sol té cuant c.... tant.

Senyó batle mos contestará?

He dicho; hasta otro dia que discutire- mos la mala conducta de un discolo.

UN BON JOVE

D'ESPORLAS

Esporlas de cada dia tot va com pinta. Aquesta setmana es nostro Alcalde va

fé un bando que manava que dins vuit dias havian de fé es femés nets; li aplau- dim sa seva idea pero també seria ne- cesari se cuidassen d'aquesta porqueria que passe per dins es poble de sas fábric- cas de cartó, y de se fábrica d'en Cli- ment Verdaguer, qu'heu de veure se por- queria que mene que per poc aquesta semana hey hagué dues desgracis en dos infants en sa merda que surt de sa dita fábrica.

Es secretari Sabaté cuant era concejal sen cuidava pero ara com es curt de vi- sta no'hu veu.

També tenim s'Alcalde que cada ves- pre vá a ca un jentre seu, el cual te una pica que fá una tal oló que ni el dimoni qu'en pas.

Pero lo que passa: es petit es sempre es pagano.

Hem rebut un escrit en referenci a s'e- migració americana y francesa. Noltros en molt de gust el publicariam, pero falta s'autorisió des Corresponsal; s'autó que l'hey vaji a cercá y será publicat.

DE SON SARDINA

DE SA GARRIGA

S'altra diumenje vaitx aná a sa festa qu hey havia a sa garriga, y cuant vaitx arri- ba, vaitx comensá a senti.—¡Fuera! ¡Fu- ra es dobbés! ¡Es dobbés! y altras.—¡Si, no mos donen cintas no'n farán de ball!

Llevó vaitx veure una bandeja uberta que repartia passetas, mi vaitx acostá, y no'n vaitx podé agafá cap perque no du- ye cinta.

Después s'obrí es ball de boleros. ¡De- ven trobá que no ni ha abastament de boleros an aquest mon, qu'encare en vo- len més!

No ballaren ball de sale perqu'es batle es amic des rectó y es rectós ja heu sa- bern que no'n volen de ball de sale. Pero es perqu'ells no se poren aferrá.

¡Ja heu val en sos rectós!

UNA FAMELLA SENSERA

FONDA LA PALMESANA

de **Andreu Ramón**

Carré de Cocheras, 3.—SOLLE

Forenses que visitau aquesta població sana y com tots necesitau menjá per no patí gana, a sa Fonda Palmesana trobareu lo que sercau. Allá es es menjé de primera y com un Bisbe se jeu, y tot aixó per un preu tan baix que vós fá riguera.

XERRIMADES

Sabem per cose certa qu'aquellas jer- manas tendistas de sa plasse han establi- da un agenci distribuidore de peix, pués uns detectives privats han descubert que cuant duen peix a sa pescateria son ses primeras qu'hey compareixan y el com- pran a cualsevol preu. Llevó el distribuei- xer, un kilo a sa senyora tal, un'altre a sa senyora cual; un pen menguano y s'al- tre pen sutano. Si s'ocasió heu dú, entren es covo de peix a caseva, y així tayan ses popas pes seus abonats, y deixan ets ossos pes public. Es un idea excelent mereixe- dora de sa creu del Rey Jordi.

Pero, no hey ha mal que per bé no ven- gue. Amb aquests, jiros y meneos amb so peix, han posat amb una confusió an es public, que no saben ahónt es sa pes-

cateria, si es devora s'Hostal o ca sas jer- manas citadas.

Y noltros com a bons cristians y amants des benestá públic, feim constá que a ca sas germanas, nos se pescateria sinó una Agenci distribuidora de peix arribat de l' hora. Hem dit.

UNA COMISSIÓ

Es nostro municipal Corona, aquell que d'un golpe en mata cuatro y en balda o- cho, ha fet un'altre proesa:

Dimecres d'aquesta setmana un verdadé etsércit d'atlots se posaren a pescá engui- las an es tros de torrent sense tapá de de- vora sa plassa, y remogueren tot es fanc, alsant un túfo gros.

Y sas autoritats?, direu voltros. Pués aquest picasas autoritats han estadas de primera. Cuant menos so esperaven, es monicipal Corona els envesteix com una fletxa, y amb una verga els se do- ná una llisto bona.

Ets atlots que cuant verén en Corona y sa verga se compixaren des susto, tojren com a dimonis y en sa fuga deixaren es seu botin d'anguilas per allá.

Es nostro gran monicipal, recohi sas anguilas qu'erán moltas y las doná a un infant de casa pobre.

Aquest acte qu'en Corona an es torrent efectúa, es molt digne d'alabá propi d'una gran persona.

Bono Memerutxe si s'anell fos un pe- bre, un convent o un veixigá maléit, no'l passetjarias mostrantlo per doquier; sa- brás qu'es meu y que no'l te donc; farás el favor de tornarmel, y an havé gua- nyat sa joye de Nadal y de cap d'añy lle- vonses pe sa fira y San Bartomeu, festes mes senyaladas ja'l te deixaré dú, com també si hey vens a bé per aná a se missé d'horas es diumenjes.

Te torn recomená que vajis alerta an es baixos, qu'es meu predi, ¡pobre homol morirá de resultas d'aquella fatal mirada. Donem s'anell y aconsola ta mare!

Si no'm dones es regalos que tens a dins es bolic en trobarté et notific, que te tenc de rebre a palos.

Manelero MODERNO

Per tothom es ben sabut desd'aquell mes nassarrut an aquell que te es nús xato que fá ets impresos barato s'Imprenta CALATAYUD. Carré de sa Lluna 27.—SOLLER

An es Port de Sólle hey passen actes repudiables.

Com tots sabeu hey ha fonts y renta- doras públicas. Sas fonts qu'están a devora aquell jardí des camí de sa farola, men- tres estiguin amolladas, maman tota s'ai- go que va a sas rentadoras, y aixó es cau- se des ringo rango.

Heu de creure y pensá que s'alcalde de Barrio, y es retjidó qu'habita an es Port heurian d'assé es qui heurian de mi- rá mes pes benestá públic, y son es que menos hey miren.

Resulte qu'es dit Alcalde de Barrio, y retjidó, han prese sa curolla de regá es jardí en s'aigo de sas fonts aquellas, y sotceyeix qu'axí com sempre seguit sen duen aigo, a sas rentadoras no ni va ca- si may.

Una pobre dona que viu des rentá, se ve en so cás d'havé de passá un covo de roba y se trobá en que a sas rentadoras no hey havia aigo perque es senyó Alcalde de Barrio regave, com sempre.

Aquella doneta hey aná y el me trobá que sen duya aigo y amb bons modals li digué:

—Veis vos; jo ara heuria de passá un covo de roba, y me trob que t.o hey ha gens d'aigo. Vos l'empleau tota pes regá y no heu heurian de fé així. N'heuriau de deixá passá un poc y tot aniria bé.

S'Alcalde deixá's poal en terra, se cua- drá, entrecreuá es brassos y li digué:

—¿Què? Y com estam aquí! Idó per bemoles ara no'n deixaré passá gens ni mica d'aigo.

Y segui duguent sen aigo. Aquella dona es posá a plorá y punto concludo.

Noltros denunciám es fet a s'Alcalde y proposam a s'Ajuntamen posí una can- yeria que des gritó de sa font vaji an es jardí de s'Alcalde de Barrio, y així evite- ran que sas nabodetas des mateix se re- bentin.

UNA COMISSIÓ DES PORT

COMERCIANTS

Vóltros qu'estau per quebrá perque res may despatxau y altre cosa no sercau més que podé prosperá, sabreu, y qu'es ben históric que an aixó heu conseguireu bastant sols vos anuncié a demunt aquest periódic.

Cridam s'atenció an es vecindari solle- silleric, sobre qu'an aquest poble hey ha- bita una sogre que domés estima es jentre es diumenjes cuant es carretó d'es jelat passá tractantlo de Morenet per veuré si ateytará una pesseta que dú.

Noltros com a bones personas que co- neixem un poc es panyo li suplicam a e- a que tenguell un poc de consideració an es seu jentre que fins are no havia pogut aná vestit y ara que te qualche pesseta no l'hey han de fé gastá que de lo contrari li parlarem clá.

UN BRUTO D'ES POBLE

Suplicam an aquell barberetxo que fá feyne a sa berberia d'en Rodriguez de sa plassa y que per mes senyes no te llengo, que si no sap ses condicions de aquella famella qu'acompanyave diumenje passat a sa sortida des cine, li advertim que se mare vol es jentres en sas condicions, si- guents: Qué lo primé han de sebre dú busques an es niu, y si no sap desocupá es cárrec, assé passat per una máquina de trenca metles.

UN MART Y UNA GENETA

Tenda de mobles

d'en **GUIEM CALVO**

Carré de sa Rectoria, 16.—SOLLER

Tallé de fusteria y mobles

Mobles de maderas sanas, fabricats en tal Tallé. També fan de lo més bé portas, somiers y persianas. Heu fan tot de lo milló: Baratura y perfecció.

Cintas, Gomas,

resborrá y PAPÉ DE COPIÁ

y tota classe de accessoris

per **MAQUINAS D'ESCRIURE**

De venta a s'Imprenta d'en S. Calatayud Lluna 27.—SOLLER.

SOLLER.—Tip. de Salvador Calatayud